

Πάγκαλον, καθὼς καὶ ἐρμηνεῖαν τοῦ Θεοδωρήτου εἰς τὸ «Ἔσσημα Ἐσσημάτων» τοῦ Σολομῶντος ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὸ 1639 ἐν Βενετία (βλ. Legrand, "Ενθ' ἄν., τόμ. I, 1894, ἀρ. 283, σ. 401-402) καὶ διδασκαλίαν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς βελγικῆς ἐκδοθεῖσαν ἐν Λουγδούνῳ τῷ 1648 (βλ. Legrand, "Ενθ' ἄν., τόμ. 2, ἀρ. 392, σ. 40-46).

Σεισμοὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἐσημειώθησαν συχνάκις ἀπὸ τοῦ 1612 μέχρι σήμερον (βλ. Partsch, Ἱστορία τῆς νήσου Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης, 1892, σ. 72) καθὼς καὶ τὸ σύγγραμμα *M. καὶ N. Πινιατόρων*, *Memorie storiche et critiche de l'isola di Cefalonia*, 1887, σ. 132. Ἰσχυρότεροι ἰδιαιτέρως ὑπῆρξαν οἱ τῶν ἐτῶν 1637 καὶ 1837 καὶ ἰδίως τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου 1953, ὅτε κατηρειπώθησαν τελείως αἱ πόλεις τοῦ Ἀργοστολίου, Ληξουρίου καὶ Σάμης, καθὼς καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ χωρία τῆς νήσου. Ἀνάλογοι καταστροφαὶ ἐπῆλθον καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ τὴν Ἰθάκην.

Ἀπὸ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτὴν τῶν σημερινῶν ἐκ τῶν σεισμῶν καταστροφῶν εἰς τὰς Ἰονίους νήσους δυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν τὰ ἐξ ἴσου τρομακτικὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα τοῦ σειμοῦ τοῦ ἔτους 1637, τὸν ὁποῖον μετόσσην ἀκρίβειαν ἀλλὰ καὶ δύναμιν ἐκφράσεως περιγράφει εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ ἀφήγησίν του ταύτην ὁ Ἱερόθεος Ἀββάτιος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ — Πειραματικὴ διὰ δαμαλίδος κερατοεπιπεφυκίτις τοῦ προβάτου, ὑπὸ *Κ. Μελανίδη* καὶ *Α. Σπαῆ*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. Σπυρ. Δοντιᾶ.

Ὁ ἰὸς τῆς δαμαλίδος εἶναι δυνατὸν νὰ μεταδοθῇ πειραματικῶς εἰς διάφορα εἶδη ζώων καὶ διὰ διαφορῶν ὁδῶν¹.

Εἰς τὸ πρόβατον εἰδικῶς προκαλεῖ διὰ σκαριφισμοῦ τοῦ δέρματος τοπικὸν ἐξάνθημα ὅμοιον ἐκείνου, ὅπερ παρατηρεῖται εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὰ βοοειδῆ καὶ τὸν κόνικλον².

Εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν μας βιβλιογραφίαν οὐδαμοῦ ἀναγράφεται τι περὶ τοῦ πειραματικοῦ ἐνοφθαλμισμού τοῦ προβάτου διὰ μέσου τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὁδοῦ χρησιμοποιομένης εὐρύτατα διὰ τὴν μελέτην τῶν δερμονευροτρόπων διηθητῶν ἰῶν καὶ αὐτῆς εἰσέτι τῆς δαμαλίδος εἰς ἑτέρου εἶδους πειραματόζῳα.

1. *C. Levaditi, P. Lepine*, Les ultravirus des maladies humaines, 1948, σ. 179.

2. *J. Bridre et A. Donatien*, «Ann. Inst. Pasteur», 1921, σ. 718.

Πρὸς διευκρίνησιν τοῦ σημείου τούτου ἐξετελέσαμεν σειρὰν πειραματικῶν ἐνοφθαλμισμῶν τοῦ προβάτου διὰ δαμαλίδος, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἐκθέτομεν κατωτέρω. Ταῦτοχρόνως ἐμελετήσαμεν καὶ τὴν διὰ τῶν μολύνσεων τούτων δημιουργουμένην ἀνοσίαν.

Ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τοὺς ἐνοφθαλμισμοὺς 8 πειραματόζωα ἀριθμούμενα 1 ἕως 8. Ἡ ἐνοφθαλμισθεῖσα δαμαλὶς προήρχετο ἐκ τοῦ Δημοσίου Δαμαλιδοκομείου, προσετίθεντο δὲ εἰς αὐτὴν κατὰ κ. ὑφεκ. 500 κ. ο. πενικιλίνης καὶ 0,004 γραμμ. στρεπτομυκίνης.

1. Ἐνοφθαλμισμὸς δι' ἐνσταλάξεως δαμαλίδος ἐπὶ σκαριφισθείσης ἐπιφανείας τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ.

Ἐχρησιμοποιήθησαν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 8 πρόβατα διαφόρου ἡλικίας. Ἐκ τούτων τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3 καὶ 8 ἦσαν ἀμνοὶ ἡλικίας 6-7 μηνῶν, τὰ δὲ ὑπ' ἀριθ. 4, 5 πρόβατα ἡλικίας 2 ἐτῶν.

Ὁ ἐνοφθαλμισμὸς τῶν πειραματοζώων ἐγένετο δι' ἐνσταλάξεως δαμαλίδος ἐπὶ τῆς σκαριφισθείσης ἐπιφανείας τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ.

Ἡ παρατηρηθεῖσα ἀντίδρασις ὑπῆρξεν ἡ ἴδια εἰς ἅπαντα. Τὴν ἐπομένην τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ παρατηρήθη ἐλαφρὰ ὑπεραιμία τοῦ ἐπιπεφυκότος συνοδευομένη ὑπὸ δακρυρροίας καὶ φωτοφοβίας. Τὴν 2αν ἡμέραν ὁ ἐπιπεφυκὸς καθίστατο πλέον ἐρυθρὸς, συγχρόνως δὲ ἐνεφανίζετο θολερότης τοῦ κερατοειδοῦς, ἀρχομένη ἀπὸ τῶν γραμμῶν σκαριφισμοῦ.

Τὴν 3-4 ἡμέραν ἡ ἐπιπεφυκίτις καθίστατο ἐντονωτάτη. Ἄπασα ἡ ἐπιφάνεια τοῦ κερατοειδοῦς ἐνεφανίζετο διηθημένη. Κατὰ τὸ κέντρον αὐτοῦ παρατηρεῖτο ἐξέλκωσις, εἰς δὲ τὴν περιφέρειαν ἐκσεσημασμένη σκληροκεράτειος ὑπεραιμία. Λόγω παρατηρουμένου οἰδήματος τὰ βλέφαρα παρέμενον κλειστά. Κατὰ τὸν ἔσω κανθὸν παρατηρεῖτο ἀφθονος ἐκκρισις. Ἡ κατάστασις παρέμενε στάσιμος κατὰ τὰς ἐπομένας 3-4 ἡμέρας.

Ἀπὸ τῆς 8ης ἡμέρας ἤρξατο ἡ ὑποχώρησις τῆς κερατοεπιπεφυκίτιδος. Τὸ ἔλλκος ἐπουλοῦτο περὶ τὸ τέλος τῆς δευτέρας ἐβδομάδος, ἡ πλήρης δὲ ἴασις ἐπήρχετο συνήθως κατὰ τὴν τρίτην ἐβδομάδα. Ἐπὶ τῶν πλείστων τῶν πειραματοζώων παρέμενεν ἐλαφρὸν νεφέλωμα τοῦ κερατοειδοῦς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω πειραμάτων συνάγεται ὅτι ἡ δαμαλὶς, ἐνοφθαλμιζομένη διὰ σκαριφισμοῦ τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος, προκαλεῖ εἰς τὸ πρόβατον ἐντονωτάτην κερατοεπιπεφυκίτιδα.

2. Ἐλεγχος εὐπαθείας δεξιῦ ὀφθαλμοῦ. Ὀμόπλευρος καὶ ἑτερόπλευρος ἀνοσία τοῦ κερατοειδοῦς συνεπείᾳ προηγηθείσης προσβολῆς.

Διάφοροι ἐρευνηταὶ παραδέχονται κατὰ γενικὸν κανόνα ὅτι εἰς τὸν κόνικλον ἢ μόλυνσις ἐνὸς ὀφθαλμοῦ διὰ δαμαλίδος οὐδεμίαν προστασίαν δημιουργεῖ διὰ τὸν ἕτερον, μικρὰν δὲ διὰ τὸν αὐτόν¹. Τὸ αὐτὸ ἀπεδείχθη ἀληθὲς καὶ διὰ τὸ πρόβατον. Οὕτως εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4 καὶ 5 πειραματόζφα μετὰ μῆνα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐνοφθαλμισμού τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ ἐγένετο δεύτερος δι' ἐνσταλάξεως δαμαλίδος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς τὸν κερατοειδῆ τοῦ δεξιοῦ.

Ἄπαντα τὰ πειραματόζφα ἐνεφάνισαν κατὰ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν κερατοεπιπεφυκίτιδα τῆς ἰδίας μορφῆς καὶ βαρύτητος ὡς καὶ εἰς τὸν ἀρχικῶς μολυνθέντα ἀριστερὸν ὀφθαλμόν.

Εἰς τὰ αὐτὰ πειραματόζφα ὁ μετὰ μῆνα ἀπὸ τῆς δευτέρας μολύνσεως τρίτος ἐνοφθαλμισμὸς τῶν κερατοειδῶν ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν ἐδημιούργησεν ἐκ νέου παθολογικὰ φαινόμενα, τῶν ὁποίων ἡ ἔντασις καὶ ἡ διάρκεια ἦτο κατὰ πολὺ μειωμένη ἐν σχέσει μὲ τὴν πρώτην προσβολήν. Τὴν ἐπομένην τοῦ ἐνοφθαλμισμού ἤρξατο ἡ ἐπιπεφυκίτις, τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἡ κερατοειδίτις. Τὸ μέγιστον τῶν παθολογικῶν φαινομένων παρετηρήθη τὴν 3ην ἕως 4ην ἡμέραν. Ἡ ὑποχώρησις τῶν φαινομένων ἤρχισε τὴν 5ην ἡμέραν, ἡ δὲ πλήρης ἴασις ἐπῆρχετο τὴν 10ην. Σημειοῦμεν ὅτι τὸ νεφέλωμα τοῦ κερατοειδοῦς, τὸ καταλειφθὲν ἐκ τοῦ πρώτου ἐνοφθαλμισμού, καθίστατο ἀραιότερον καὶ διαφανέστερον μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἐνοφθαλμισμού προκληθείσης κερατοεπιπεφυκίτιδος εἰς τὸν αὐτὸν κερατοειδῆ.

3. Ἀνοσοποίησης τοῦ δέρματος κατόπιν ἐνοφθαλμισμού διὰ τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος καὶ ἀντιστρόφως.

Εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι εἰς τὸν κόνικλον καὶ τὰ βοοειδῆ ἢ προσβολὴ τοῦ κερατοειδοῦς οὐδεμίαν προστασίαν δημιουργεῖ διὰ τὸ δέγμα καὶ ἀντιστρόφως². Συμφώνως πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἡμετέρων πειραμάτων τοῦτο δὲν φαίνεται ἰσχυρὸν ἀπολύτως καὶ διὰ τὸ πρόβατον. Εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5 πρόβατα ταυτοχρόνως μὲ τὸν ἐνοφθαλμισμόν ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν ἐγένετο μόλυνσις τοῦ δέρματος δι' ἐναποθέσεως δαμαλίδος ἐπὶ τῆς ἐσκαριφισμένης ἐπιφανείας αὐτοῦ κατὰ τὴν ἔσω ἐπιφάνειαν τοῦ μηροῦ. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ πρόβατα ἐνεφανίσθη μετὰ διήμερον ἔντονον ἐρύθημα τοῦ δέρματος. Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 πει-

1. C. Levaditi, P. Lepine, Ἐνθ. ἀν., σ. 231.

2. C. Levaditi, P. Lepine, Ἐνθ. ἀν., σ. 231, 232.

ραματόζφων παρατηρήσαμεν επιπροσθέτως τὴν παρουσίαν δύο μικρῶν φυσαλίδων, αἵτινες ἐξηφανίσθησαν μετὰ διήμερον.

Ἀντιθέτως εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 7 πρόβατα, αἵτινα ἐνωφθαλμίσθησαν διὰ σκαριφισμού τοῦ δέρματος χωρὶς νὰ ἔχωσι προηγουμένως μολυνθῆ δι' ἄλλης ὁδοῦ, παρατηρήσαμεν τὴν ἐμφάνισιν τυπικοῦ ἐξανθήματος. Οὕτως εἰς τὸ σημεῖον σκαριφισμού τὴν 2αν ἡμέραν παρατηρήθη ἐρύθημα, τὴν 3ην καὶ 4ην ἐνεφανίσθησαν πολυάριθμοι βλατίδες, αἵτινες μετετρέπησαν εἰς φυσαλίδας τὴν 5-6ην ἡμέραν, εἰς φλυκταίνας τὴν 7-8ην καὶ εἰς ἐφελκίδας τὴν 12ην. Αἱ τελευταῖαι ἀπέπεσαν τὴν 15ην-18ην ἡμέραν.

Εἰς τὰ τελευταῖα ταῦτα πειραματόζφω (ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 7) μετὰ τὴν πάροδον μηνὸς ἀπὸ τῆς δερματικῆς προσβολῆς ἐγένετο ἐνοφθαλμισμὸς τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν. Παρατηρήθη ἡ ἐμφάνισις τυπικῆς κερατοεπιπεφυκίτιδος ὡς καὶ εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 8 πειραματόζφω.

Οὕτως ἡ προσβολὴ τοῦ κερατοειδοῦς προστατεύει μερικῶς τοὐλάχιστον τὸ δέσμα, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ προσβολὴ τοῦ δέρματος οὐδεμίαν προστασίαν δημιουργεῖ διὰ τὸν κερατοειδῆ.

Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἡμετέρων πειραμάτων προκύπτουν τὰ κάτωθι συμπεράσματα.

1) Ἡ δαμαλὶς εἰσαγομένη διὰ τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος τοῦ προβάτου προκαλεῖ κερατοεπιπεφυκίτιδα ὅπως εἰς τὰ βοοειδῆ καὶ τὸν κόνικλον.

2) Ἡ προσβολὴ ἐνὸς ὀφθαλμοῦ δημιουργεῖ ἀσθενῆ προστατευτικὴν ἐνέργειαν διὰ τὸν αὐτὸν ὀφθαλμόν, οὐδεμίαν δὲ διὰ τὸν ἄλλον.

3) Ἡ διὰ δαμαλίδος κερατοεπιπεφυκίτις δημιουργεῖ μερικὴν προστασίαν τοῦ δέρματος, ἐνῶ τὸ δερματικὸν ἐξάνθημα οὐδεμίαν ἀνοσίαν φέρει εἰς τὸν κερατοειδῆ χιτῶνα.

(Ἐκ τοῦ Κτηνιατρικοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου Ἰ. Γεωργιάδου).

ΑΣΤΡΟΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ. — **The mean monthly air temperatures in Prague and Berlin during the periods of solar activity**, by *Lyssimahos Mavridis**. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ κ. Βασιλ. Αἰγινίτου.

1. Prof. Xanthakis, in recent papers [1,3], has pointed out, that for many stations of the temperate zones, the mean monthly air temperatures

* ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ: Αἱ μέσαι μηνιαῖαι θερμοκρασίαι τοῦ ἀέρος εἰς Πράγαν καὶ Βερολίνον κατὰ τὰς περιόδους τῆς ἡλιακῆς δράσεως.